

Элективті пәндер каталогы

1. «Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.
2. Білім беру деңгейі (бакалавриант/ интернатура/ магистратура/резидентура)
3. Мамандығы «Қоғамдық денсаулық сақтау
4. Курсы 3
5. Элективті пәннің атауы: «Қоршаған орта гигиенасы »
6. Кредит саны 10
7. **Мақсаты:** Қоршаған орта гигиенасы аясында мемлекеттік санитариялық - эпидемиологиялық бақылауды жүргізудің тәжірибеге бағытталған дағдыларын қалыптастыру.

8. Міндеттері:

- Халық денсаулығына әсер ететін негізгі нысандар мен факторлары: шу, ауаның, су және сумен жабдықтаудың, топырақтың, микроклиматтың сапасын жақсарту;
- Қоршаған орта нысандарын зерттеу әдістерін игерген, су, топырақ, атмосфералық ауаның сапасына және тұрғын ауданның шу режиміне санитариялық-эпидемиологиялық жағдайын анықтау.

9. Пәнді таңдауды негіздеу. Атмосфералық ауа, су, сумен жабдықтау, топырақ гигиенасы және оларды санитариялық қорғау. Қоршаған орта нысандарындағы химиялық заттарды нормалаудың гигиеналық қағидалары. Қоршаған орта нысандарын санитариялық-зертханалық бақылау мәліметтерін бағалау. Заңды құжаттар және коммуналдық нысандарға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. Коммуналдық нысандарды санитариялық-эпидемиологиялық тексеру сызбасы.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • Елді мекендер территорияларын және топырақты, атмосфералық ауаны, су нысандарын санитариялық қорғау бойынша қорытындыларды ұсыныстар түрінде негіздей алады. • Қоршаған ортаның нақты нысандарының сапа көрсеткіштерін жинақтай алады, әртүрлі аурулардың пайда болу себептерін түсіндіреді және алынған нәтижелері бойынша 	<ul style="list-style-type: none"> • Денсаулық сақтау саласындағы проблемаларды талдау және шешу және ғылыми негізделген шешімдер қабылдау кезінде сыни ойлау дағдыларын қолданады. • ҚР Денсаулық сақтау жүйесінің электрондық базаларында жұмыс істейді • Электрондық құжат айналымы және мұрағат бағдарламалары 	<ul style="list-style-type: none"> • ҚР Денсаулық сақтау жүйесінің электрондық базаларында жұмыс істеу, Электрондық құжат айналымы және мұрағат бағдарламалары арқылы денсаулық сақтау ұйымдарында қажетті есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізуді қамтамасыз ету; • -жаңа идеяларды қабылдау; • -командада жұмыс жасау машықтарына және көшбасшылық қасиеттерге ие болу.

<p>тұрғындарды хабардар ете алады.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Халықтың декреттелген топтары үшін гигиеналық оқытуды ұйымдастырады және жүргізе алады. • Тұрғындар арасында жұқпалы және жұқпалы емес аурулар бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізе біледі. • Тұрғын үй және қоршаған орта нысандарына ағымдағы және қажет болған жағдайда ескертпелі санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізе біледі. • Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылаудың автоматтандырылған ақпараттық жүйесінде қажетті есепке алу және есептілік құжаттамаларын дайындай біледі. 	<p>арқылы денсаулық сақтау ұйымдарында қажетті есепке алу жүргізе алады.</p>	
---	--	--

- **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

- **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

1. Жалпы гигиена бойынша тапсырмалар жинағы: оқу-әдістемелік құрал. - М. : "Литтерра", 2016. - 208 бет с..
2. Большаков, А. М. Жалпы гигиена : оқулық - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014.
3. Токанова, Ш. Е. Жалпы гигиена : оқу құралы - Алматы : Эверо, 2013
4. Гигиена: учебник/ под ред. Г. И. Румянцева. -2-е изд., перераб. и доп.. -М.: ГЭОТАР - Медиа, 2015

1. «Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.
2. Білім беру деңгейі (бакалавриант/ интернатура/ магистратура/резидентура)
Мамандығы «Қоғамдық денсаулық сақтау»
3. Курсы 3
4. Элективті пәннің атауы: «Эпидемиология негіздері»
5. Кредит саны 5
6. **Мақсаты:** Студенттер арасында жұқпалы аурулардың пайда болу және таралу себептері мен жағдайларын анықтаудың теориялық білімдері мен практикалық дағдыларын қалыптастыру, тұрғындар арасында жұқпалы және жұқпалы емес аурулардан болатын аурушаңдықты төмендету және жеке инфекцияларды жоюға бағытталған профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру мен жүргізуді негіздеу.
7. **Міндеттері:**
 - Эпидемиологиялық қадағалау мен әлеуметтік-гигиеналық мониторингті жүзеге асыру сырқаттанушылықты тиімді басқару және халықтың денсаулығын сақтау үшін инфекциялық сырқаттанушылық үрдістерін болжау
 - Инфекциялық аурулардың пайда болуы мен таралуын болдырмауға және оларды, оның ішінде төтенше жағдайлар кезінде жоюға бағытталған санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шаралар кешенін жүзеге асыру.

9. Пәнді тандауды негіздеу. Сипаттамалық эпидемиология негізгі принциптері мен тұжырымдамалары. Эпидемиологиялық талдаудың негізгі құралдары. Аналитикалық эпидемиология, зерттеулердің негізгі схемалары және оларды халық денсаулығына қолдану. Санитариялық -эпидемиологиялық салауаттылығын қорғау және эпидемияға қарсы шараларды жүзеге асыру. Саясатты әзірлеу үшін зерттеулер мен талдау нәтижелерін қолдану. Эпидемиологиялық қадағалау, эпидемиологиялық диагностика, эпидемиологиялық талдау.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • Елді мекендер территорияларын және топырақты, атмосфералық ауаны, су нысандарын санитариялық қорғау бойынша қорытындыларды ұсыныстар түрінде негіздей алады. • Қоршаған ортаның нақты нысандарының сапа көрсеткіштерін жинақтай алады, әртүрлі аурулардың пайда болу себептерін 	<ul style="list-style-type: none"> • Денсаулық сақтау саласындағы проблемаларды талдау және шешу және ғылыми негізделген шешімдер қабылдау кезінде сыни ойлау дағдыларын қолданады. • ҚР Денсаулық сақтау жүйесінің электрондық базаларында жұмыс істейді • Электрондық құжат айналымы және мұрағат бағдарламалары арқылы денсаулық 	<ul style="list-style-type: none"> • ҚР Денсаулық сақтау жүйесінің электрондық базаларында жұмыс істеу, Электрондық құжат айналымы және мұрағат бағдарламалары арқылы денсаулық сақтау ұйымдарында қажетті есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізуді қамтамасыз ету; • -жаңа идеяларды қабылдау;

<p>түсіндіреді және алынған нәтижелері бойынша тұрғындарды хабардар ете алады.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Халықтың декреттелген топтары үшін гигиеналық оқытуды ұйымдастырады және жүргізе алады. • Тұрғындар арасында жұқпалы және жұқпалы емес аурулар бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізе біледі. • Тұрғын үй және қоршаған орта нысандарына ағымдағы және қажет болған жағдайда ескертпелі санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізе біледі. • Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылаудың автоматтандырылған ақпараттық жүйесінде қажетті есепке алу және есептілік құжаттамаларын дайындай біледі. 	<p>сақтау ұйымдарында қажетті есепке алу жүргізе алады.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • -командада жұмыс жасау машықтарына және көшбасшылық қасиеттерге ие болу.
---	---	--

- **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

- **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

1. Ерманова, С. А. Эпидемиология: оқулық /. - Қарағанды : АҚНҰР, 2016. - 296 бет. с.

2. Ирсимбетова, Н. А. Эпидемиология : оқулық. - Шымкент : Кітап ЖШС, 2013

Қосымша әдебиеттер.

1. Ерманова, С. А. Эпидемиолог маманының тәжірибелік дағдылары [Мәтін] : оқу-әдістемелік

құрал / С. А. Ерманова, Н. А. Ирсимбетова, Ф. Мұхтарқызы. - Алматы : Эверо, 2018. - 136 б.

С

1. **«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.**
2. **Білім беру деңгейі (бакалавриант/ интернатура/ магистратура/резидентура)**
Мамандығы «Қоғамдық денсаулық сақтау»
3. **Курсы 3**
4. **Элективті пәннің атауы: «Алдыңғы қатарлы эпидемиология-1 »**
5. **Кредит саны 5**
6. **Мақсаты:** Тұрғындар арасында жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың пайда болу себептері мен жағдайларын анықтау, жеке топтағы тұрғындар арасында дамитын жұқпалы аурулардың алдын алуға бағытталған профилактикалық, індетке қарсы және дезинфекциялық шараларды ұйымдастыру және жүргізуді негіздеу, тұрғындар арасында жұқпалы және жұқпалы емес аурулардан болатын аурушандықты төмендету және жеке инфекцияларды жою бойынша студенттердің теориялық білімі мен практикалық машықтарын қалыптастыру
7. **Міндеттері:**

-Эпидемиологиялық қадағалау мен әлеуметтік-гигиеналық мониторингті жүзеге асыру, сырқаттанушылықты тиімді басқару және халықтың денсаулығын сақтау үшін инфекциялық сырқаттанушылық үрдістерін болжау;

- Халықтың әртүрлі топтары арасында қауіп факторларын жою және денсаулықты сақтауға және нығайтуға бағытталған салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру мақсатында санитариялық-ағарту қызметін жүргізу.

9. Пәнді таңдауды негіздеу: Әр түрлі этиологиядағы аурулардың пайда болуы мен таралу заңдылықтары. Аурулардың алдын алу шаралары, эпидемиологиялық процесті бұзуға бағытталған іс-шаралар. Санитариялық-профилактикалық, эпидемияға қарсы іс-шаралар және эпидемиология саласындағы нормативтік-заңнамалық құжаттар.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • Эпидемиологиялық қадағалау мен әлеуметтік-гигиеналық мониторингті жүзеге асыру, сырқаттанушылықты тиімді басқару және халықтың денсаулығын сақтау үшін инфекциялық сырқаттанушылық үрдістерін болжай алады; • Халықтың әртүрлі топтары арасында қауіп факторларын жою және денсаулықты сақтауға және 	<ul style="list-style-type: none"> • Қоғамдық денсаулық сақтау және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы үшін практикалық міндеттерді шешу кезінде денсаулық сақтау мекемелерін басқаруды ұйымдастырудың әртүрлі әдістері мен тәсілдерін қолдана алады; • Санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылықты қамтамасыз етуге және эпидемияға 	<ul style="list-style-type: none"> • ҚР Денсаулық сақтау жүйесінің электрондық базаларында жұмыс істеу, Электрондық құжат айналымы және мұрағат бағдарламалары арқылы денсаулық сақтау ұйымдарында қажетті есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізуді қамтамасыз ету; • -жаңа идеяларды қабылдау; • -командада жұмыс жасау машықтарына

<p>нығайтуға бағытталған салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру мақсатында санитариялық-ағарту қызметін жүргізе алады;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Апаттар мен төтенше жағдайлардың санитарлық-эпидемиологиялық салдарын талдауды жүзеге асыра алады; • Медициналық тексерулерді ұйымдастыруды және өткізу кезеңділігін жүзеге асырады алады. 	<p>қарсы іс-шараларды жүргізуге қатыса отырып, денсаулық нәтижелерін анықтау үшін деректерді жинау кезінде стандарттарды қолдана алады;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Халықтың декреттелген тобы арасында медициналық-гигиеналық білім беру, өмір салтын түзету, маңызды аурулардың медициналық-элеуметтік аспектілері мәселелерін түсіндіре алады; • командалық жұмыс дағдыларын жетілдіре отырып және моральдық-этикалық нормаларды сақтай отырып элеуметтік жұмысты іске асыра алады. 	<p>және көшбасшылық қасиеттерге ие болу.</p>
--	---	--

- **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.
- **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

Әдебиеттер:

Негізгі:

Кафедра «Гигиена және эпидемиология» 044-59/11

21 беттің 1-беті «Гигиена және эпидемиология» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасы(силлабус)

1. Токанова, Ш. Е. Жалпы гигиена :оқу құралы / Ш. Е. Токанова, М. Б. Жандаулетова. - Алматы :

ЭСПИ, 2023. - 216 бет.

2. Большаков, А. М. Жалпы гигиена: оқулық / А. М. Большаков; қаз. тіліне ауд. М. Б. Жандаулетова;

жауапты ред. Ш. Е. Токанова ; - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 400 бет.

3.Токанова, Ш.Е.Жалпы гигиена: оқу құралы – Алматы: Эверо, 2013

4. Ауа гигиенасы : оқу құралы, Жаксыбаева Ж.Б - Шымкент 2015.-59 бет.

5. Мендибаева, Б. Б. Еңбек гигиенасы. 1 бөлім. Жалпы еңбек гигиенасы: оқулық / - Алматы : Эверо,

2017. - 320 бет.

6. Тоғызбаева, Қ. Қ.Еңбек гигиенасы. 1-кітап: оқулық / Қ. Қ. Тоғызбаева, А. Жаханов. - Алматы : Эверо, 2016.

- 338 бет

7. Еңбек гигиенасы: оқулық / Ред. Н. Ф. Измеров., Қаз. тіліне ауд. Г. Қ. Амантаева. - М. : ГЭОТАР -Медиа, 2016. - 480 бет

8. Ерманова, С.А. Эпидемиология: оқулық /. – Қарағанды: АҚНҰР, 2016. – 296 бет.

9. Жалпы эпидемиология дәлелді медицина негіздерімен: оқу құралы / Ред. Бас. В.И. Покровский.

Қаз. Тіл. Ауд. Н. Жайықбаев. – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2015. – 448 б

10. Ирсимбетова, Н.А. Эпидемиология: оқулық. – Шымкент: Кітап ЖШС, 2013

11. Ерманова, С. А.Эпидемиология: оқулық /. – Қарағанды: АҚНҰР, 2016. – 296 бет. С.

12. Кучма, В. Р.Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы: оқулық. – М. : ГЭОТАР – Медиа, 2014. – 464

бет.

13. Бөлешов М.Ә.Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы:оқулық-Эверо, 2015

Қосымша:

1. Жалпы гигиена бойынша тапсырмалар жинағы: оқу-әдістемелік құрал. – М.: «Литтерра», 2016. –

208 бет с.

2. Ордабеков, С. О. Жас ерекшелік анатомиясы, физиологиясы және гигиенасы: оқу құралы -Қарағанды : ЖК "Ақ Нұр", 2012.

3.Жалпы эпидемиология дәлелді медицина негіздерімен: оқу құралы. – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2015

Электрондық оқулықтар:

1.Жалпы гигиена [Электронный ресурс] : оқулық / А. М. Большаков ; қаз. Тіл. Ауд. М. Б. Жандаулетова. – 3-бас. , қайта өнд. (46.8Мб). – М. : ГЭОТАР – Медиа, 2015. – 400бет

2. Бөлешов, М.Ә.Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы : Оқулық.. – Алматы: Отан, 2018. – 180 б. –

<http://tmebrk.kz/>

3. Жалпы гигиена.Рыскулова А.Р., Кошкимбаева С.А. , 2017 /<https://aknurpress.kz/login>

1. Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.

2. Білім беру деңгейі (бакалавриант/ интернатура/ магистратура/резидентура

3. Мамандығы 6В10105-«Қоғамдық денсаулық сақтау»

4. Курсы 4

5. Элективті пәннің атауы: «Денсаулықты нығайту негіздері »

6. Кредит саны 5

7. Мақсаты: Жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың біріншілік және екіншілік алдын алу мәселелерін ғана емес, сонымен қатар тұрғындардың гигиеналық салауаттылығын көтеру жайында түсінік қалыптастыру..

8. Міндеттері:

- Өмір сүру сапасы, денсаулық және ұзақ өмір сүру сау адамдардың денсаулығын сақтауда және нығайтуда, СӨС насихаттау , алиментарлық инфекциялық емес аурулардың алдын алуда профилактикалық іс-шараларды өткізуге үйрету;

- Ана мен баланың денсаулығын қорғау, инфекциялық аурулардың профилактикасы іс-шараларды өткізуге үйрету;

- Физикалық белсенділік және денсаулық тұрғыдан сауаттылығын арттыру үшін гигиеналық білімін және дағдыларды қолдана білуге үйрету.

9. Пәнді таңдауды негіздеу: Өмір салты: анықтамасы, категориясы. Өмір сүру сапасы, денсаулық және ұзақ өмір сүру. СӨС насихаттау негіздері. Алиментарлық инфекциялық емес аурулардың профилактикасы. Ана мен баланың денсаулығын қорғау. Инфекциялық аурулардың профилактикасы. Физикалық белсенділік және денсаулық.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • жұқпалы емес аурулардың жалпы көрсеткіштері туралы білу. • Білім алушыларға, оқытушылар мен емтихан қабылдаушыларға және басқа тұлғаларға денсаулық сақтау ұйымдары мен мекемелері үшін құқықтық база бойынша тұрғындардың денсаулығын қорғай біледі. • және физикалық қасиеттерінің адам ағзасына тигізетін әсерінен болатын аурулардың алдын алуын біледі; • жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың таралуындағы су мен топырақтың рөлі және олардың гигиеналық алдын алу шараларын біледі; • халықтың әр түрлі топтарының ұтымды тамақтануының гигиеналық негіздерін, тағамның құндылығын бағалау әдістерін біледі; • негізгі тағамдық азық-түліктердің гигиеналық маңызын. Алиментарлық аурулар туралы түсінігін және олардың алдын алуын. Тағамнан уланулар және олардың алдын алуын біледі; 	<ul style="list-style-type: none"> • ауа ортасының сапасын тексерудің нәтижесін талдайды; • жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың таралуындағы су факторының рөлін бағалай білуді және алдын алу шараларын жүргізеді; • тамақтанудың ұйымдастырылуын және құндылығын бағалайды; • адам ағзасына кәсіптік зияндылықтардың тигізетін қауіпін бағалауды; • жұмыс бөлмелерінің санитариялық жағдайын және еңбек жағдайын бағалайды; • Халықтың денсаулығын бағалау бойынша ғылыми-практикалық және профилактикалық жұмыстарды жүргізу үшін адамдармен ортақ тіл табу тактикасын біледі. • стилистикалық жағынан сөйлемдерді дұрыс құрастырады, есепке алу-есеп беру құжаттарын дұрыс рәсімдейді. 	<ul style="list-style-type: none"> • ҚР Денсаулық сақтау жүйесінің электрондық базаларында жұмыс істеу, Электрондық құжат айналымы және мұрағат бағдарламалары арқылы денсаулық сақтау ұйымдарында қажетті есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізуді қамтамасыз ету; • -жаңа идеяларды қабылдау; • -командада жұмыс жасау машықтарына және көшбасшылық қасиеттерге ие болу.

<ul style="list-style-type: none"> • аурухана мекемелеріне қойылатын гигиеналық талаптарды біледі; • ауруханаішілік жұқпалы аурулардың алдын алудың гигиеналық негіздерін біледі. 		
---	--	--

• **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

• **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ Кодексі.
2. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 752 қаулысы.
3. Г.У.Алшинбаева Эпидемиология негіздерімен жұқпалы аурулар [Текст]: оқулық / Г.У.Алшинбаева. - 2-ші шығарылым, Rev. және қосымша. ; Рес. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі. - Астана: Theome, 2013.- 320.
4. Жұқпалы аурулардың стандартты жағдайлары мен қызмет алгоритмдері. Т. 1 [Мәтін]: практикалық қолдар. Ә.Әміреев [және басқалары]. -2-ші шығарылым. қосу. ; Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. КНУ оларға. С.Д.Асфендиярова. - Алматы: BRAND BOOK, 2014. - 632с .
5. Кенесариев У.И., Балмахаева Р.М., Жоламанов М.Е., Алимова Н.Е. Тамақтану гигиенасы. – Алматы, Эверо. 2014. – 160 б.

Қосымша:

- 1.Қазақстандағы халық денсаулығы: тұжырымдамасы, мәселелері және перспективалары [Текст]: монография / А.А. Ақанов, В.Н. Девятко, М.К.Кулжанов. - Алматы: Эверо, 2012.
3. 2.Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 23 қазандағы № ҚР ДСМ-149/2020 бұйрығы. "Созылмалы аурулары бар адамдарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру қағидаларын, бақылау мерзімділігі мен мерзімдерін, диагностикалық зерттеулердің міндетті минимумы мен еселігін бекіту туралы".

1. **«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.**
2. **Білім беру деңгейі (бакалавриant/ интернатура/ магистратура/резидентура)**
3. **Мамандығы 6В10105-«Қоғамдық денсаулық сақтау»**
4. **Курсы 4**
5. **Элективті пәннің атауы: «Алдыңғы қатарлы эпидемиология - 2»**
6. **Кредит саны 5**
7. **Мақсаты:** Тұрғындар арасында жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың пайда болу себептері мен жағдайларын анықтау, жеке топтағы тұрғындар арасында дамитын жұқпалы аурулардың алдын алуға бағытталған профилактикалық, індетке қарсы және дезинфекциялық шараларды ұйымдастыру және жүргізуді негіздеу, тұрғындар арасында жұқпалы және жұқпалы емес аурулардан болатын аурушандықты төмендету және жеке инфекцияларды жою бойынша студенттердің теориялық білімі мен практикалық машықтарын қалыптастыру
8. **.Міндеттері:**

-Эпидемиологиялық қадағалау мен әлеуметтік-гигиеналық мониторингті жүзеге асыру, сырқаттанушылықты тиімді басқару және халықтың денсаулығын сақтау үшін инфекциялық сырқаттанушылық үрдістерін болжау;

- Халықтың әртүрлі топтары арасында қауіп факторларын жою және денсаулықты сақтауға және нығайтуға бағытталған салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру мақсатында санитариялық-ағарту қызметін жүргізу.

9. Пәнді таңдауды негіздеу: Әр түрлі этиологиядағы аурулардың пайда болуы мен таралу заңдылықтары. Аурулардың алдын алу шаралары, эпидемиологиялық процесті бұзуға бағытталған іс-шаралар. Алдын алу шараларын бақылау. Санитариялық-профилактикалық, эпидемияға қарсы іс-шаралар, оның ішінде дезинфекция, Стерилизация, дезинсекция, дератизация нысандары мен әдістері. Эпидемиология саласындағы нормативтік-заңнамалық құжаттар.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • Эпидемиологиялық қадағалау мен әлеуметтік-гигиеналық мониторингті жүзеге асыру, сырқаттанушылықты тиімді басқару және халықтың денсаулығын сақтау үшін инфекциялық сырқаттанушылық үрдістерін болжай алады; • Халықтың әртүрлі топтары арасында қауіп факторларын жою және денсаулықты сақтауға және нығайтуға бағытталған салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру мақсатында санитариялық-ағарту қызметін жүргізе алады; • Апаттар мен төтенше жағдайлардың санитарлық-эпидемиологиялық салдарын талдауды жүзеге асыра алады; • Медициналық тексерулерді ұйымдастыруды және өткізу кезеңділігін жүзеге асырады алады. 	<ul style="list-style-type: none"> • Қоғамдық денсаулық сақтау және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы үшін практикалық міндеттерді шешу кезінде денсаулық сақтау мекемелерін басқаруды ұйымдастырудың әртүрлі әдістері мен тәсілдерін қолдана алады; • Санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылықты қамтамасыз етуге және эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізуге қатыса отырып, денсаулық нәтижелерін анықтау үшін деректерді жинау кезінде стандарттарды қолдана алады; • Халықтың декреттелген тобы арасында медициналық-гигиеналық білім беру, өмір салтын түзету, маңызды аурулардың медициналық-әлеуметтік аспектілері мәселелерін түсіндіре алады; • командалық жұмыс дағдыларын жетілдіре отырып және моральдық-этикалық нормаларды сақтай отырып әлеуметтік жұмысты іске асыра алады. 	<ul style="list-style-type: none"> • ҚР Денсаулық сақтау жүйесінің электрондық базаларында жұмыс істеу, Электрондық құжат айналымы және мұрағат бағдарламалары арқылы денсаулық сақтау ұйымдарында қажетті есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізуді қамтамасыз ету; • -жана идеяларды қабылдау; • -командада жұмыс жасау машықтарына және көшбасшылық қасиеттерге ие болу.

• **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

• **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

1. Ерманова, С. А. Эпидемиология: оқулық /. - Қарағанды : АҚНҰР, 2016. - 296 бет. с.

2. Ирсимбетова, Н. А. Эпидемиология : оқулық. - Шымкент : Кітап ЖШС, 2013

Қосымша әдебиеттер.

1. Ерманова, С. А. Эпидемиолог маманының тәжірибелік дағдылары [Мәтін] : оқу-әдістемелік

кұрал / С. А. Ерманова, Н. А. Ирсимбетова, Ф. Мұхтарқызы. - Алматы : Эверо, 2018. - 136 б. С

Электрондық оқулықтар.

1. Ерманова, С.А. т.б. Эпидемиолог маманының тәжірибелік дағдылары : Оқу-әдістемелік құрал. / С.А. Ерманова, Н.

Ирсимбетова, Ф. Мұхтарқызы. - Алматы: Эверо, 2018. - 136 б. -<http://rmebrk.kz/>

2. Мәсімқанова Т.М. Жұқпалы аурулар: Оқу құралы – Алматы:

«Эверо», 2020. – 204 бет.

https://www.elib.kz/ru/search/read_book/651/

1. «Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.

2. Білім беру деңгейі (бакалавриant/ интернатура/ магистратура/резидентура)

3. Мамандығы 6В10105- «Қоғамдық денсаулық сақтау»

4. Курсы 4

5. Элективті пәннің атауы: «Қоршаған орта және денсаулық - 1»

6. Кредит саны 5

7. Мақсаты: Балалар мен жасөспірімдер гигиенасын ғылым ретінде, оның іргелі негіздері мен қағидаттары, әдіснамалық тәсілдері туралы түсінік беру, балалар мен жасөспірімдер гигиенасы саласындағы заңнамалық базаны, теориялық және қолданбалы аспектілерді игеру үшін қажетті білім мен іскерлікті дамыту.

8. Міндеттері:

- Тәжірибелік қызметте балалар мен жасөспірімдер гигиенасының қолданыстағы заңнамалық, нұсқаулық және әдістемелік материалдарын пайдаланады: мектеп жасына дейінгі балалардың дене дамуының негізгі көрсеткіштерін анықтау;

- Мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулық жағдайы мен өмір сүру ортасын бағалау

9. Пәнді таңдауды негіздеу: Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы - балалардың өмір сүру және өсу ортасының жағдайын оқып үйрететін профилактикалық бағыттағы пән, сонымен қатар осы жағдайлардың өсетін ағзаның денсаулығына және функционалдық жағдайына әсер етуін зерттеп, балалар мен жасөспірімдер ағзасының дамуын ең қолайлы деңгейде сақтау үшін денсаулық сақтауға және нығайтуға бағытталған ғылыми негіздегі шараларды белгілейді.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
• Тәжірибелік қызметте балалар мен жасөспірімдер гигиенасының қолданыстағы заңнамалық, нұсқаулық және әдістемелік материалдарын пайдаланады: мектеп	• Мектеп жасына дейінгі балаларды, олардың ата-аналары мен мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының қызметкерлерін гигиеналық тәрбиелеу және оқыту дағдыларын жүргізе алады.	• Қоғамдық денсаулық сақтау және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы үшін практикалық міндеттерді шешу кезінде денсаулық сақтау мекемелерін басқаруды ұйымдастырудың әртүрлі әдістері мен тәсілдерін қолданады.

<p>жасына дейінгі балалардың дене дамуының негізгі көрсеткіштерін анықтай алады;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулық жағдайы мен өмір сүру ортасын бағалай алады; • Оқу-тәрбие ортасының және тұрмыстық заттардың мектеп жасына дейінгі балалардың ағзасына әсерін талдауды біледі; • мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулығын жақсарту жөніндегі іс-шараларды жоспарлай алады; 	<ul style="list-style-type: none"> • Берілген тақырып аясында тіл білімін дамытумен қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыра отырып, денсаулық, аурудың негізгі анықтамаларын, модельдері мен тұжырымдамаларын, тарих, философия және әлеуметтік-саяси білімнің маңызды аспектілерін түсіндіре алады; • Қазіргі заманғы денсаулық сақтау жүйесін ақпараттандыру шеңберінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, биомедициналық статистика көрсеткіштерін есептеу, бағалау және талдау жүргізу үшін халық денсаулығының қауіп факторларын анықтай алады. 	
--	--	--

- **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

- **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

Бөлешов М.Ә. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы: оқулық-Эверо, 2015.

2. Ерманова С.А. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы. - Ақ-нұр, 2014

3. Кучма, В. Р. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы: оқулық. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 464 бет.

4. Гигиена учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. П. И. Мельниченко. - ; Рек. ГБОУ

ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 656 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ордабеков, С. О. Жас ерекшелік анатомиясы, физиологиясы және гигиенасы: оқу құралы -Қарағанды : ЖК "Ақ Нұр", 2012.

2. Сборник заданий по общей гигиене [Текст] : учебно методическое пособие / М. Г. Калишев [и др.]. - М. : "Литтерра", 2016. - 224 с. : ил

Электронды басылымдар:

1. Кучма, В. Р. Балалар мен жас өспірімдер гигиенасы [Электронный ресурс]: оқулық / - Электрон.

текстовые дан. (45,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 464 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

2. Жалпы гигиена [Электронный ресурс] : оқулық / А. М. Большаков ; қаз. тіл. ауд. М. Б.

- Жандаулетова. - 3-бас. , қайта өңд. және толық. - Электрон. текстовые дан. (46.8Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 400бет с
3. Жалпы гигиена. Рыскулова А.Р., Кошкимбаева С.А. , 2017 /<https://aknurpress.kz/login>
 4. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы. Бейсембаева З.И., Бейсенбаев М.С. , 2019/<https://aknurpress.kz/login>
 5. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы Ерманова С.А.2019/<https://aknurpress.kz/login>
 6. Бөлешов, М.Ә.Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы : Оқулық. . - Алматы: Отан, 2018. - 180 б. -<http://rmebrk.kz/>
 7. Габдулхаева, Б.Б.Анатомия, физиология и гигиена ЖКТ: Учебно-методическое пособие. -Павлодар: ПГПИ, 2015. - 112с.<http://rmebrk.kz/>

1. «Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.

2. Білім беру деңгейі (бакалавриant/ интернатура/ магистратура/резидентура)

3. Мамандығы 6В10105-«Қоғамдық денсаулық сақтау»

4. Курсы 4

5. Элективті пәннің атауы: «Қоршаған орта және денсаулық - 2»

5.Кредит саны 5

6. Мақсаты: Білім алушыларда балалар мен жасөспірімдердің денсаулығын сақтау және нығайту қағидаттары, бала ағзасының қоршаған ортаның қолайсыз факторларының әсеріне төзімділігін арттыру, сондай-ақ балалар ағзасының денсаулығын сақтайтын органы құру жолдары мен тәсілдері туралы ғылыми білімді қалыптастыру.

Міндеттері:

-Әр түрлі жастағы балалардың физикалық және психикалық дамуын, ағзаның функционалдық жағдайын, жұмысқа қабілеттілігі мен аурушандығын, оларды мерзімді медициналық тексерулердің нәтижелері негізінде денсаулық топтарына бөлуді бағалау;

-Балалар мен жасөспірімдердің нақты тамақтануын бағалайды, оқушылардың тамақтануын оңтайландыру және түзету бойынша кешенді бағдарламаларды әзірлеу.

8. Пәнді таңдауды негіздеу: Балалар мен жасөспірімдердің денсаулығын сақтау мәселесі медицинадағы маңызды мәселелердің бірі болып табылады. Балалар денсаулығының жағдайы салауатты қоғамның барлық жағынан қалыптасу перспективаларын анықтап, сыртқы және әлеуметтік ортаның түрлі факторларының әсерінен қалыптасады және тұтастай алғанда ұлт әл-ауқатының интегралды көрсеткіші болып табылады.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • Әр түрлі жастағы балалардың физикалық және психикалық дамуын, ағзаның функционалдық жағдайын, жұмысқа қабілеттілігі мен аурушандығын, оларды мерзімді медициналық тексерулердің нәтижелері негізінде денсаулық топтарына бөлуді бағалай алады. 	<ul style="list-style-type: none"> • Қазіргі заманғы денсаулық сақтау жүйесін ақпараттандыру шеңберінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, биомедициналық статистика көрсеткіштерін есептеу, бағалау және талдау жүргізе біледі; 	<ul style="list-style-type: none"> • Қоғамдық денсаулық сақтау және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы үшін практикалық міндеттерді шешу кезінде денсаулық сақтау мекемелерін басқаруды ұйымдастырудың әртүрлі әдістері мен тәсілдерін қолданады.

<ul style="list-style-type: none"> • Балалар мен жасөспірімдердің нақты тамақтануын бағалайды, оқушылардың тамақтануын онтайландыру және түзету бойынша кешенді бағдарламаларды әзірлеуге қатыса алады. • Балалар мен жасөспірімдердің тіршілік ету ортасы факторларының зиянды әсерін анықтау және болдырмау мақсатында санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалар, тексерулер, жобалық құжаттамалар, өнімдер, жұмыстар мен қызметтер жүргізу үшін әртүрлі әдістерді қолдана алады. 	<ul style="list-style-type: none"> • денсаулық сақтау мекемелерін басқаруды ұйымдастырудың әртүрлі әдістері мен тәсілдерін қолдана алады; • Санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылықты қамтамасыз етуге және эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізе алады. 	
--	---	--

• **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

• **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

Бөлешов М.Ә. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы: оқулық-Эверо, 2015.

2. Ерманова С.А. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы.-Ақ-нұр, 2014

3. Кучма, В. Р. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы: оқулық. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 464 бет.

4. Гигиена учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. П. И. Мельниченко. - ; Рек. ГБОУ

ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 656 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ордабеков, С. О. Жас ерекшелік анатомиясы, физиологиясы және гигиенасы: оқу құралы -Қарағанды : ЖК "Ақ Нұр", 2012.

2. Сборник заданий по общей гигиене [Текст] : учебно методическое пособие / М. Г. Калишев [и

др.]. - М. : "Литтерра", 2016. - 224 с. : ил

Электронды басылымдар:

1. Кучма, В. Р. Балалар мен жас өспірімдер гигиенасы [Электронный ресурс]: оқулық / - Электрон.

текстовые дан. (45,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 464 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

2. Жалпы гигиена [Электронный ресурс] : оқулық / А. М. Большаков ; қаз. тіл. ауд. М. Б. Жандаулетова. - 3-бас. , қайта өңд. және толық. - Электрон. текстовые дан. (46.8Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 400бет с

3. Жалпы гигиена. Рыскулова А.Р., Кошкимбаева С.А. , 2017 /<https://aknurpress.kz/login>

4. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы. Бейсембаева З.И., Бейсенбаев М.С. , 2019/<https://aknurpress.kz/login>

5. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы Ерманова С.А.2019/<https://aknurpress.kz/login>

6. Бөлешов, М.Ә. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы : Оқулық. . - Алматы: Отан, 2018. - 180 б. -<http://rmebrk.kz/>
7. Габдулхаева, Б.Б. Анатомия, физиология и гигиена ЖКТ: Учебно-методическое пособие. - Павлодар: ПГПИ, 2015. - 112с. <http://rmebrk.kz/>

1. «Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.

2. Білім беру деңгейі (бакалавриант/ интернатура/ магистратура/резидентура)

3. Мамандығы 6В10105-«Қоғамдық денсаулық сақтау»

4. Курсы 4

5. Элективті пәннің атауы: «Еңбек гигиенасы»

6. Кредит саны 8

7. Мақсаты: Гигиена және еңбекті қорғау саласында мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалауды жүргізу бойынша қоғамдық денсаулықты сақтау маманын даярлау.

8. Міндеттері:

-Еңбек гигиенасы саласындағы маманның кәсіби қызметін реттейтін нормативтік құқықтық құжаттарды білу

-Қоғамдық денсаулықты және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығын қорғау кезінде практикалық міндеттерді шешу үшін әртүрлі әдістер мен тәсілдерді қолдану

9. Пәнді таңдауды негіздеу: Гигиена және еңбекті қорғау жағдайларының гигиеналық әсерлерін және жұмыскерлердің жұмысқа қабілеттілігі мен денсаулығына әсерін, сонымен қатар еңбек жағдайларының жағымсыз әсерлерін ескертудің тәжірибелік шараларын және ғылыми негіздерін өңдейтін ғылым. Еңбек гигиенасының негізгі мазмұны болып созылмалы сырқаттардың үдеуін, жұмыскерлердің еңбек ету жағдайында жарақаттанулар мен олардың асқынуларын, жарақаттау және сырқаттарды медициналық алдын-алу болып табылады.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • Еңбек гигиенасы саласындағы маманның кәсіби қызметін реттейтін нормативтік құқықтық құжаттарды біледі. • Қоғамдық денсаулықты және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығын қорғау кезінде практикалық міндеттерді шешу үшін әртүрлі әдістер мен тәсілдерді қолдана алады; • Халықтың денсаулығына қауіп факторларын, өндірістік ортаның зиянды және қауіпті 	<ul style="list-style-type: none"> • Санитариялық-гигиеналық сипаттамаларды жасау және жекелеген процестер бойынша хронометраждық зерттеулерді жүргізе біледі; • Еңбек гигиенасы саласындағы қызметті ағымдағы және алдын ала қадағалауды, бағалауды және түзетуді жүргізе алады; • Еңбек гигиенасы саласында жаңа білім мен жаңа шешімдер алуға жетелейтін жобаларды зерттеп жүзеге асыра алады. 	<ul style="list-style-type: none"> • Қоғамдық денсаулықты және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қорғау жөніндегі ісшараларды жүзеге асыру әдістерін білу; • Қоғамдық денсаулықты және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығын қорғау кезінде практикалық міндеттерді шешу үшін әртүрлі әдістер мен тәсілдерді қолдануды жүзеге асыру; • Санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылықты қамтамасыз етуге және эпидемияға қарсы ісшараларды жүргізуге белсене қатысу

<p>факторларының жұмыс істеушінің организміне әсер ету тетіктерін анықтай алады;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы тәуекелдер мен қатерлерге гигиеналық қадағалауды және бақылауды жүзеге асырады. • Өндірістегі кәсіби уланулардың, аурулар мен жарақаттардың есебін, тергеуін және талдауын жүргізе алады. 		
--	--	--

- **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

- **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

Мендибаева Б.Б. Еңбек гигиенасы. 1 бөлім. Жалпы еңбек гигиенасы: оқулық / -Алматы : Эверо, 2017. - 320 бет. с.

Мендибаева Б.Б. Еңбек гигиенасы. 2 бөлім. Өнеркәсіптің, ауыл шаруашылығының, құрылыстың жеке салаларындағы еңбек гигиенасы : оқулық /. - Алматы : Эверо, 2017. - 264 бет. с.

Тоғызбаева Қ.Қ.Еңбек гигиенасы. 1-кітап: оқулық / Қ.Қ. Тоғызбаева, А.Жаханов. - Алматы : Эверо, 2016. - 338 бет. С.

Тоғызбаева Қ.Қ. Еңбек гигиенасы. 2-кітап: оқулық / Қ.Қ. Тоғызбаева, А.Жаханов. - Алматы : Эверо, 2016

Еңбек гигиенасындағы машықтану сабақтарына арналған жетекші оқу құралы: оқу құралы. - Алматы : ЖК "Ақнұр", 2015. - 384 бет

Ниязбекова Л.С. Еңбек гигиенасындағы физикалық факторлар, оқу құралы / Л. С.

Ниязбекова. - М. : "Литтерра", 2015. - 208 бет

Ірі өндірісті өнеркәсіп салаларындағы еңбек гигиенасы, оқу құралы - Алматы : ЖК "Ақнұр", 2015. - 158 с

Тоғызбаева Қ.Қ. Химия өнеркәсіп орындарының гигиеналық сипаттамасы және еңбек жағдайын сауықтыру: - Алматы : Эверо, 2012

Қосымша:

1.Бейнетерминалдармен жұмыс істеу кезіндегі еңбек гигиенасы: оқу - әдістемелік құрал. - Алматы : ЖК "Ақнұр", 2015. - 102 бет

2.Сраубаев, Е.Н.Еңбек гигиенасы саласындағы санитарлық сараптама жөніндегі нұсқаулық: оқу-әдістемелік нұсқау, ҚР БҒМ. - Қарағанды : Санат-Полиграфия, 2014. - 536 бет.

3.Тоғызбаева Қ.Қ. Химия өнеркәсіп орындарының гигиеналық сипаттамасы және еңбек жағдайын сауықтыру: студенттердің өзіндік дайындығына арналған оқу-әдістемелік құрал / Қ. Қ. Тоғызбаева ; С. Ж. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ. - Алматы : Эверо, 2012. - 60 бет

2. Білім беру деңгейі (бакалавриант/ интернатура/ магистратура/резидентура)
3. Мамандығы **6В10105**«Қоғамдық денсаулық сақтау»
4. Курсы 4
5. Элективті пәннің атауы: «Дұрыс тамақтану және тамақ өнімдерінің қауіпсіздігі»
6. Кредит саны 8
7. Мақсаты: «Қоғамдық денсаулық сақтау» мамандығы бойынша болашақ жоғары білікті мамандарға дұрыс тамақтану және тамақ өнімдерінің қауіпсіздігі саласында білімдерін қалыптастыру.

8. Міндеттері:

-Тағамтану саласындағы білімі мен түсінігін көрсету, оның кәсіби қызметін жүзеге асыру ерекшеліктері; халықтың әртүрлі жас және кәсіби топтарының тиімді тамақтануының теориялық және практикалық негіздері және жұқпалы және жұқпалы емес табиғаттың алиментарлы ауруларының алдын алу;

-Тағам өнімдерінің сапасын гигиеналық зерттеу әдістерін меңгереді, санитариялық - эпидемиологиялық қызметті, қоғамдық денсаулық сақтау мен денсаулық сақтау менеджментін интеграциялау мәселелерінде құзыретті, тамақ өнімдерін гигиеналық бағалауды жүзеге асыру.

. **9. Пәнді таңдауды негіздеу.** Рационалды және теңдестірілген тамақтанудың физиологиялық және гигиеналық негіздері, оларды ұйымдастыруға қойылатын гигиеналық талаптар. Азық-түлік сапасын бағалау. Гендік модификацияланған ағзалар. Тамақ кәсіпорындарына қойылатын жалпы гигиеналық талаптар. Тамақ кәсіпорындарын санитарлық-эпидемиологиялық тексеру сызбасы. Тамақ кәсіпорындарының санитарлық жағдайын бақылау. Тағам өнімдерін стандарттау, оның гигиеналық және құқықтық маңызы.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • Тағамтану саласындағы білімі мен түсінігін, оның кәсіби қызметін жүзеге асыра алады. • Тағам өнімдерінің сапасын гигиеналық зерттеу әдістерін толық меңгере алады; • Тағам нысандарын санитариялық-эпидемиологиялық тексеруді жақсарту бойынша гигиеналық ұсыныстар мен тексеру алгоритмдерін құрастыра алады. 	<ul style="list-style-type: none"> • Санитариялық-гигиеналық сипаттамаларды жасау және жекелеген процестер бойынша хронометраждық зерттеулерді жүргізе біледі; • Еңбек гигиенасы саласындағы қызметті ағымдағы және алдын ала қадағалауды, бағалауды және түзетуді жүргізе алады; • Еңбек гигиенасы саласында жаңа білім мен жаңа шешімдер алуға жетелейтін жобаларды зерттеп жүзеге асыра алады. 	<ul style="list-style-type: none"> • Қоғамдық денсаулықты және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қорғау жөніндегі ішараларды жүзеге асыру әдістерін білу; • Қоғамдық денсаулықты және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығын қорғау кезінде практикалық міндеттерді шешу үшін әртүрлі әдістер мен тәсілдерді қолдануды жүзеге асыру;

		<ul style="list-style-type: none"> • Санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылықты қамтамасыз етуге және эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізуге белсене қатыса білу.
--	--	---

- **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

- **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

1. Тағам гигиенасы [: оқу құралы / ред. Т. Ш. Шарманов. - Алматы : Эверо, 2016. - 288 бет. с.
2. Нутрициология оқулық / Л. З. Тель [ж. б.]. - М. : "Литтерра", 2015. - 512 бет
3. Қожахметова, А. И. Тағам гигиенасы: оқу құралы - Алматы : Эверо, 2014. - 292 .
4. Таукебаева, К. С. Тамақ әзірлеу технологиясы оқулық: Алматы : Эверо, 2013. - 198 бет.
5. Терехин, С. П. Қазіргі таңда нутрициологияның өзекті сұрақтары кесте және схема түрінде : оқу-әдістемелік құрал . - Алматы : Эверо, 2012.

Қосымша

1. Тағам гигиенасындағы зерттеу әдістері : оқу- әдістемелік құрал = Методы исследования в гигиене питания : учебно-методическое пособие / С. К. Бермагамбетова [т/б.]. - Алматы : Эверо, 2017. - 184 бет. с.
2. Абдуллаева, А. А. Оқушылардың салауатты тамақтану негіздері әдістемелік оқу құралы = Основы здорового питания школьников : методическое пособие Алматы : Эверо, 2014. -114 бет
3. Терехин, С. П. Қазіргі таңда нутрициологияның өзекті сұрақтары кесте және схема

1. **«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.**

2. **Білім беру деңгейі (бакалавриant/ интернатура/ магистратура/резидентура)**

3. **Мамандығы «Қоғамдық денсаулық сақтау»**

4. **Курсы 5**

5. **Элективті пәннің атауы: «Денсаулықты нығайту негіздері »**

6. **Кредит саны 5**

7. **Мақсаты:** Жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың біріншілік және екіншілік алдын алу мәселелерін ғана емес, сонымен қатар тұрғындардың гигиеналық салауаттылығын көтеру жайында түсінік қалыптастыру..

8. **Міндеттері:**

- Өмір сүру сапасы, денсаулық және ұзақ өмір сүру сау адамдардың денсаулығын сақтауда және нығайтуда, СӨС насихаттау , алиментарлық инфекциялық емес аурулардың алдын алуда профилактикалық іс-шараларды өткізуге үйрету;

- Ана мен баланың денсаулығын қорғау, инфекциялық аурулардың профилактикасы іс-шараларды өткізуге үйрету;

- Физикалық белсенділік және денсаулық тұрғыдан сауаттылығын арттыру үшін гигиеналық білімін және дағдыларды қолдана білуге үйрету.

9. Пәнді таңдауды негіздеу: Өмір салты: анықтамасы, категориясы. Өмір сүру сапасы, денсаулық және ұзақ өмір сүру. СӨС насихаттау негіздері. Алиментарлық инфекциялық емес аурулардың профилактикасы. Ана мен баланың денсаулығын қорғау. Инфекциялық аурулардың профилактикасы. Физикалық белсенділік және денсаулық.

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби компетенциялар (қатынас)
<ul style="list-style-type: none"> • жұқпалы емес аурулардың жалпы көрсеткіштері туралы білу. • Білім алушыларға, оқытушылар мен емтихан қабылдаушыларға және басқа тұлғаларға денсаулық сақтау ұйымдары мен мекемелері үшін құқықтық база бойынша тұрғындардың денсаулығын қорғай біледі. • және физикалық қасиеттерінің адам ағзасына тигізетін әсерінен болатын аурулардың алдын алуын біледі; • жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың таралуындағы су мен топырақтың рөлі және олардың гигиеналық алдын алу шараларын біледі; • халықтың әр түрлі топтарының ұтымды тамақтануының гигиеналық негіздерін, тағамның құндылығын бағалау әдістерін біледі; • негізгі тағамдық азық-түліктердің гигиеналық маңызын. Алиментарлық аурулар туралы түсінігін және олардың алдын алуын. Тағамнан уланулар және олардың алдын алуын біледі; • аурухана мекемелеріне қойылатын гигиеналық талаптарды біледі; • ауруханаішілік жұқпалы аурулардың алдын алудың гигиеналық негіздерін біледі. 	<ul style="list-style-type: none"> • ауа ортасының сапасын тексерудің нәтижесін талдайды; • жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың таралуындағы су факторының рөлін бағалай білуді және алдын алу шараларын жүргізеді; • тамақтанудың ұйымдастырылуын және құндылығын бағалайды; • адам ағзасына кәсіптік зияндылықтардың тигізетін қауіпін бағалауды; • жұмыс бөлмелерінің санитариялық жағдайын және еңбек жағдайын бағалайды; • Халықтың денсаулығын бағалау бойынша ғылыми-практикалық және профилактикалық жұмыстарды жүргізу үшін адамдармен ортақ тіл табу тактикасын біледі. • стилистикалық жағынан сөйлемдерді дұрыс құрастырады, есепке алу-есеп беру құжаттарын дұрыс рәсімдейді. 	<ul style="list-style-type: none"> • ҚР Денсаулық сақтау жүйесінің электрондық базаларында жұмыс істеу, Электрондық құжат айналымы және мұрағат бағдарламалары арқылы денсаулық сақтау ұйымдарында қажетті есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізуді қамтамасыз ету; • -жаңа идеяларды қабылдау; • -командада жұмыс жасау машықтарына және көшбасшылық қасиеттерге ие болу.

• **11 Реквизитке дейінгі:** молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері.

• **12 Реквизиттен кейінгі:** клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

13. Әдебиеттер тізімі

Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ Кодексі.

2. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 752 қаулысы.

3. Г.У.Алшинбаева Эпидемиология негіздерімен жұқпалы аурулар [Текст]: оқулық / Г.У.Алшинбаева. - 2-ші шығарылым, Rev. және қосымша. ; Рес. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі. - Астана: Theome, 2013.- 320.

4. Жұқпалы аурулардың стандартты жағдайлары мен қызмет алгоритмдері. Т. 1 [Мәтін]: практикалық қолдар. Ә.Әміреев [және басқалары]. - 2-ші шығарылым. қосу. ; Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. КНУ оларға. С.Д.Асфендиярова. - Алматы: BRAND BOOK, 2014. - 632с .

5. Кенесариев У.И., Балмахаева Р.М., Жоламанов М.Е., Алимова Н.Е. Тамақтану гигиенасы. – Алматы, Эверо. 2014. – 160 б.

Қосымша:

1.Қазақстандағы халық денсаулығы: тұжырымдамасы, мәселелері және перспективалары [Текст]: монография / А.А. Ақанов, В.Н. Девятко, М.К.Кулжанов. - Алматы: Эверо, 2012.